

mændenes Side meget betydelige, da de maatte gaae mod de preussiske Forskandsninger, og det preussiske Artilleri altid var det franske i høj Grad overlegent. Det er rimeligt nok, at disse Udfald stode i Forbindelse med Strasbourgs betrængte Stilling, og at Bazaine vilde forsøge paa med en Del af sin Styrke at ile Fæstningen til Hjælp. Da denne faldt den 27de, forholdt ogsaa Bazaine sig roligt i nogen Tid.

Imidlertid var Preussernes Stilling foran Metz langtfra misundelsesværdig. Veiret, der hidtil havde været fortrinligt, blev regnfuldt og raat og forvoldte megen Sygdom. Desuden blev Troppernes Forpleining stadig vanskeligere, og som Følge deraf nøde Folkene megen umoden Frugt, hvoraf der udviklede sig betænkelige epidemiske Sygdomme. Man begyndte derfor at blive utaalmodig, og der taltes om, at Metz skulde underkastes en regelmæssig Beleiring, i hvilken Anledning det vilde have været nødvendigt for Preusserne at sætte sig i Besiddelse af et af de meget stærke Forter, der omgive Fæstningen. Men alvorlige Forberedelser dertil bleve ikke truffet; ikke engang en Beskydning foretoges. Man haabede vistnok, at Byen, der, som man antog, ikke var godt forsynet, ikke vilde kunne holde sig ret længe.

Saaledes forholdt det sig ogsaa i Virkeligheden. I Begyndelsen af October gjorde Mangelen paa de vigtigste Levnetsmidler sig gjeldende paa en frygtelig Maade; der kom allerede enkelte Deserteurer til de preussiske Forposter og berettede om den i Byen herskende Nød, og at Tropperne begyndte at vise Ulydighed.

Da gjorde Marskalk Bazaine det sidste fortvivlede Forsøg paa at slaae sig igjennem med en Del af sin Hær. Den 7. Octbr. gjorde han et Udfald i vestlig Retning, men efter en rasende Kamp, i hvilken det preussiske Landeværn led betydelige Tab, maatte han atter trække sig tilbage. Det var hans sidste Forsøg. Man fortæller, at de franske Soldater skulde have stillet Marskalken det Alternativ, enten at overgive Fæstningen eller endnu at gjøre et Udfald; men det er rimeligere, at der nu indtraadte Forsagthed hos Tropperne; thi Marskalken vilde ikke have ladet Modet synke og havde vistnok forsøgt det Yderste, naar han længere kunde have gjort Regning paa Soldaterne.

Endnu ventede Bazaine i 8 Dage, førend han besluttede sig til at sende en Parlamentair til det preussiske Hovedkvarter med det Tilbud under visse Betingelser at capitulere. Saavidt man veed, forlangte Bazaine fri Afmarche med sine Tropper til det sydlige Frankrig, imod at han forpligtede sig til i 3 Maaneder ikke at foretage Noget mod Preusserne. Forhandlingerne derom førte ikke til noget Resultat.

Den 25de October lod den 80aarige General Changarnier, der havde opholdt sig i Metz som Raadgiver, sig melde ved de preussiske Forposter. Han førtes til Prinds Friedrich Carl, der forkyndte ham, at der ikke var andre Betingelser at opnaae for den franske Hær, end Overgivelse paa Naade og Unaade. Med et brudt Hjerte vendte Oldingen tilbage, men den vansmægtende Hær maatte finde sig i det Uundgaelige, og den 27de October strakte 153,000 franske Soldater Gevær.

Aldrig har Historien opviist en lignende Begivenhed.

Konst.

— Det vil vist glæde enhver Konstven at erfare, at det synes, som om Slotskirken endelig vil faae de tre Evangeliststatuer, der hidtil have manglet i Nicherne, da Professor Freunds Død hindrede ham i at udføre flere end Lucas. Der blev da »interimistisk« opstillet tre Figurer af Straa og Klude, der nu have staaet uforstyrret i 40 Aar. Paa Ministeriets Indstilling bevilligede nemlig Rigsdagen i forrige Samling en Sum af 1000 Rdl. aarlig i tre Aar til dette Øiemed, og paa Indenrigsministeriets Foranledning har Konstakademiet efter Forlydende valgt Billedhuggerne Conradsen, Peters og Stein til at udføre disse Statuer, saafremt Valget billiges af Ministeriet. Da der er saa mange andre Steder i Hovedstaden, der ligeledes i Aarrækker vente paa en kunstnerisk Udsmykkelse, maa man haabe, at Staten fremdeles aarlig vil bevillige en lignende Sum, saameget mere som denne er saa beskedent.

— Ligesom over de tidligere sjællandske Jernbaner har Chr. M. Tegner udgivet en »Situationsplan over den sydsjællandske Jernbane«, der med stor Nøjagtighed angiver hele Egnen og Terrainforholdene i dens Nærhed. Planen er smykket med sex Prospecter fra de mest karakteristiske Stationer.

Literatur.

— Chr. Thorkilsens »Souvenir 1871« er ikke ulig den for 1870; men Bidragene fra vore bedste Forfattere vare saa vellykkede, og Udstyrelsen i de forskjellige Indbindinger er saa smagfuld, at Opmærksomheden med Rette atter fortjener at henledes paa denne praktiske og elegante Aarboeg. (I Commission hos Th. Lind.)

— »Tre Fortællinger« af G. h., Forfatter til »Dansk Soldaterliv« m. M., maatte modtages med ikke ringe Opmærksomhed, hvis de vare Forfatterens første Arbejde, thi ved Siden af adskillige Feilgreb og meget Uharmonisk vise de en eiendommelig Begavelse, der glimtviis præsterer noget ualmindeligt Godt. Men da saadanne delvise Fortrin ikke gjøre Fyldest i Længden, og da det ved Sammenligning med Forfatterens ældre Værker synes, at han ikke magter at gjøre væsentlige Fremskridt, svækkes Interessen for hans nye Arbejder ganske naturligt. Man læser disse Fortællinger med en vis Anerkendelse og Fornøielse, fordi der er noget Godt og Originalt i dem, men man kan ikke undlade at føle Forfatterskabets Mangler ved Siden af dets Fortrin. (Chr. Steen & Søns Forlag.)

Gaade.

At føre Krig er en Umulighed
Foruden mine sidste tvende Dele,
Og nødes ei saavel i Krig som Fred
Man ofte til at gi'e mit første Led,
Og gjør man ikke Dag for Dag mit Hele?
Hvorover tidt man inderligt sig fryder
Og som man ofte bitterligt fortryder.

s-r.

Krigen mellem Frankrig og Preussen.

XV.

Blandt alle den nuværende Krigs overraskende og mærkelige Begivenheder er Marskalk Bazaines Capitulation ved Metz, hvis Enkeltheder en Militairforfatter idag skildrer i nærværende Tidende, dog den mest mærkelige. Hundrede og halvtresindstyve tusind Mand, den keiserlige Hærs Hovedstyrke, som alene var istand til at møde Tydsklands talløse Skarer i aaben Mark, have overgivet sig paa Naade og Unaade og befinde sig nu i preussisk Fangenskab. Dette Slag er saa bedøvende, at man ikke kan forundres over, at det franske Folk, hvis Illusioner Republikken ligesaavel som Keiserdømmet have nærret, endnu ikke er kommet til Besindelse, men lader sig lede af omtaagede Følelser og Stemninger, der ikke høre hjemme paa Politikens Omraade, hvor Fornuften er den eneste Magnetnaal, efter hvilken Statskibet med Sikkerhed kan styres. Denne Ulykke er saa overvældende, at man ikke engang kan for tænke Befolkningen i Metz i, at den forhaanede Marskalk Bazaine, da han forlod denne Fæstning, der endnu aldrig har seet en seirrig Fjende trænge ind ad dens Porte.

At derimod Gambetta, der taler i Regeringens Navn, udslynger Beskyldninger for Forræderi mod den tappe Marskalk, hvis energiske Modstand endog hans Fjender lade vederfares Retfærdighed, kan ikke undskyldes, især da han endnu savner alle de Oplysninger, som skulde begrunde en slig forfærdelig Anklage. »L'Indép. Belge«, der med synligt Velbehag fylder sine Spalter med de Angreb paa Bazaine, som indeholdes i et i Metz udkommet Blad, understøtter heller ikke sit Angreb med noget Bevis, og indtil det skcer, bør man ikke skjenke slige, i et lidenskabeligt Øieblik fremkomne Beskyldninger den ringeste Tiltro. Og ret betegnende for den nuværende Situation i Frankrig er det, at medens Gambetta, berøvet al Ro og Koldblodighed, saaledes stiller en fransk Marskalk i Gabestokken, behandler en social-demokratisk Klub i Marseille ham selv paa samme Maade og dømmer ham til »at brændemærkes som Nidding og Landsforræder«. Hvorledes skulde det være muligt, at føre en kraftig Kamp mod den indtrængende Fjende, naar de forskjellige Partier og de ledende Mænd rette saa afskyelige Beskyldninger mod hinanden? Med Hensyn til Marskalk Bazaine indeholdes hans fuldstændige Frikendelse i den simple, men til lige saa centnertunge Yttring: »Det er ikke Fjenden, men Sulten, der har overvundet os«, og dens Sandhed fremgaaer af Fæstningscommandantens Erklæring om, at han for Fremtiden ikke kunde sørge for Hærens Forsyning med Levnetsmidler. Man fortæller, at de franske Generaler for Alvor skulde have drøftet det Spørgsmaal, om de ikke ved et natligt Udfald kunde bringe Bazaines Armee i

en saadan Stilling, at den maatte overgive sig, medens Garnisonen i Fæstningen kunde forlænge Forsvaret saalænge, som de Levnetsmidler, der endnu vare i Behold, vilde tillade det. Saavidt er det altsaa kommet med det hidtil saa mægtige Frankrig, at franske Generaler tænke paa at manoevrere, for at deres Soldater skulde falde i Fjendens Magt indenfor Fædrelandets egne Enemærker! Men Bazaine skal i det sidste Øieblik have opgivet denne Tanke baade paa Grund af den Blodsudgydelse, som dens Gjenmemførelse vilde foranledige, og den ringe Vinding, som Forsvaret af Metz endnu i nogle Dage vilde være for den nationale Sag.

Det nærmeste Resultat af denne Fæstnings Overgivelse er, at to hundrede tusind seirrige tyske Soldater nu kunne anvendes andetsteds, og at den største Del af dem allerede befinder sig paa Veien til Paris for at forstærke Beleiringshæren. De tre Armeer, som den provisoriske Regering har organiseret, eller staaer i Begreb med at organisere, nemlig Loirearmeen, Lyonarmeen og Nordarmeen, formaae ikke, selv om de endog støttes af Friskarer, at gjøre Modstand mod de 800,000 tyske Soldater, der nu oversvømme det ulykkelige Land. Det synes heller ikke, som om Hovedstaden kan vente at blive undsat, og dens Overgivelse er altsaa kun et Tidsspørgsmaal. Vil Frankrig da slutte Fred? Vil Paris finde sig i sin Skjebne og tillade, at Kongen af Preussen drager ind som Seirherre? Dette Spørgsmaal kunne vi hvert Øieblik vente at faae besvaret. Thiers har med et preussisk Leidebrev begivet sig ind i Paris, som han efter en Conference med Regeringen atter har forladt, for forsynet med dens Fuldmagt at optræde som Underhandler ved Hovedkvarteret i Versailles. Ifølge de seneste telegrafiske Efterretninger fra denne By har han alt haft en Sammenkomst paa tre Timer med Grev Bismark, der skal have tilbudt ham en Vaabenstilstand paa Grundlag af den nuværende militaire Stillings Opretholdelse, for at der kan foretages almindelige Valg i Frankrig den 25de November. Den berømte Statsmands Nærværelse i Versailles synes vel at antyde, at den provisoriske Regering nu ikke mere vil modsætte sig enhver Territorialafstaaelse, men selv hvis det lykkes at slutte en Vaabenstilstand og sammenkalde en Nationalforsamling, vil det blive noget vanskeligt at overbevise den om Nødvendigheden af at bringe de Offere, som den hensynsløse Seirherre vil kræve for at slutte Fred. Den eneste Udsigt til Fred vilde aabne sig, hvis nogle af de Mænd, hvis Navne endnu have en god Klang og hvis Mening endnu har Vægt i Frankrig, havde tilstrækkeligt Mod til at erklære, hvilke Opoffrelser Forholdene med bydende Nødvendighed kræve, at der gjøres. Men hidtil har endnu Ingen vovet at udsætte sig for den Forbittrelse, som en saadan Udtalelse vilde fremkalde. Det er ikke blot den provisoriske Regering, der modsætter sig enhver Territorialafstaaelse. Keiserinde Eugenie har nys erklæret, at hun heller ikke vil slutte Fred paa et sligt Grundlag, og Guizot udtaler den samme Anskuelse i en af ham offentliggjort Skrivelse, i hvilken han tillige i god Overensstemmelse med Jules Favre forfægter den Paastand, at Keiseren alene fremkaldte den Krig, som derimod ifølge Thiers' Mening vel var ubetimelig, men tillige nødvendig og uundgaelig. Blandt de neutrale Magter har det hidtil været England, der har viist sig meget ivrig i Fredens Interesse. Som et Rygte meddeles dog, at Rusland i den nærmeste Fremtid agter at træde frem i Forgrunden, og et Telegram fra London til »l'Indép. Belge« af 31te October bringer den vigtige Efterretning, at Czaren har underskrevet de Decreter, der paaskynde Armeens Mobilisation, og at disse Decreter kalde 427,000 Mand til Fanerne.

Følgerne af Metz' Capitulation i strategisk Henseende vil man snart kunne spore ved de tyske Troppers dristigere Optræden i det sydlige og det nordvestlige Frankrig og ved Krigsoperationernes større Udstrækning. Mod Nordvest have disse Operationer hidtil indskrænket sig til Fourageringer og Rekvisitioner; men nu ville Amiens, Rouen og andre vigtige Byer sikkert snart blive besat. Derimod troe vi endnu ikke, at Preusserne, selv med den store Stridsstyrke, der efter Metz' Fald staaer til deres Raadighed, ville indlade sig paa at beleire de Fæstninger, som findes i det nordvestlige Frankrig, fordi de paa Grund af deres Beliggenhed i en Udkant af Landet ikke kunne have nogensomhelst Indflydelse paa Krigsførelsen.

I det østlige Frankrig har det 14de tyske Armeecorps under General Werders Commando i den seneste Tid gjort betydelige Fremskridt. Efter at denne General den 22de October havde slaet General Cambriels Tropper ved Etuez og den 26de ved Gray, besatte han den 30te Dijon og truede altsaa stærkt det i Nærheden liggende Dole, hvor Garibaldi har opslaaet sit Hovedkvarter. Om et alvorligere